

6. Χορηγούμενα διπλώματα και πιστοποιητικά σπουδών

α) Το χορηγούμενο από το Ε.Μ.Π. «Δίπλωμα» συνοδεύεται από πιστοποιητικό, στο οποίο αναγράφονται όλα τα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών με την αντίστοιχη βαθμολογία του απόφοιτου. Στο τέλος του πιστοποιητικού τονίζεται ιδιαίτερα το θέμα και ο βαθμός της Διπλωματικής Εργασίας.

β) Το Δίπλωμα και το Πιστοποιητικό χορηγούνται στον απόφοιτο στην Ελληνική γλώσσα και σε μετάφραση στην Αγγλική γλώσσα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

γ) Η έκδοση και το περιεχόμενο διπλωμάτων και πιστοποιητικών σπουδών προσδιορίζονται (παρ. 3 του άρθρου 1), σύμφωνα με τις αρχές του παρόντος άρθρου.

ΑΡΘΡΟ 7

ΟΙ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

1. Γενικές Αρχές

1.1. Αντικείμενο και Οδηγοί των Μεταπτυχιακών Σπουδών

α) Σε ενίσχυση της αποστολής του Ιδρύματος και για τη δημιουργία πλούσιων πηγών παραγωγής Επιστήμης και Τεχνολογίας, το Ε.Μ.Π. προχώρησε στη λειτουργία υψηλής στάθμης Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) αφ' ενός μεν στο πλαίσιο ενός μόνου Τμήματος, με μοναδικό και τελικό στόχο την απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος, γι' αυτό και ονομάζονται Μονομηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Μ.Π.Μ.Σ.), και αφ' ετέρου Διεπιστημονικών - Διατμηματικών Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Π.Μ.Σ.) με ευρεία συμμετοχή διαφόρων Τμημάτων του ή και Τμημάτων άλλων Α.Ε.Ι. (Διαπανεπιστημιακά). Τα τελευταία, μετά από σπουδές ελάχιστης διάρκειας ενός πλήρους ημερολογιακού έτους οδηγούν και στον ενδιαμέσο στόχο της απόκτησης ενός Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.), κατοχυρωμένου στο ΦΕΚ με αντίστοιχες ιδρυτικές Υπουργικές Αποφάσεις Τα προσφερόμενα από το Ε.Μ.Π. Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών, τόσο τα Μονομηματικά όσο και τα Διατμηματικά αλλά και τα Διαπανεπιστημιακά, με τις αντίστοιχες περιοχές αιχμής της Επιστήμης και Τεχνολογίας, περιλαμβάνονται κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 1 του παρόντος.

β) Οι Οδηγοί των Διεπιστημονικών - Διατμηματικών Μ.Σ. και οι Οδηγοί των Οργανωμένων Μ.Σ. κάθε Τμήματος, αποκτούν, στο μέτρο του δυνατού, μια ενιαία δομή και συμπληρώνονται με τις αρχές, προδιαγραφές και ενδεικτικά περιεχόμενα των παρ. 1,2 και 4 και 1,3 και 4 του παρόντος άρθρου, έτσι ώστε να ενημερώνονται με σαφήνεια και πληρότητα διδάσκοντες και διδασκόμενοι.

γ) Αμέσως μετά την έγκριση των αναλυτικών Προγραμμάτων Μ.Σ. από τα αντίστοιχα αρμόδια όργανα και με επισπεύδοντες τους Διευθυντές των Ε.Δ.Ε. για τις Διατμηματικές Μ.Σ. και τους Προέδρους των Συντονιστικών Επιτροπών Μεταπτυχιακών Σπουδών για τις Τμηματικές Μ.Σ., ετοιμάζονται οι Οδηγοί Μ.Σ. κάθε Προγράμματος σύμφωνα με τα παραπάνω και υποβάλλονται μέχρι τέλους Απριλίου για έγκριση στις Ε.Δ.Ε. ή στις Γ.Σ.Ε.Σ. των Τμημάτων.

δ) Μετά την έγκριση και το αργότερο μέχρι 15 Μαΐου, οι Οδηγοί Μ.Σ. υποβάλλονται από τους επισπεύδοντες σε ένα αντίγραφο και δισκέτα στη Δ/ση Σπουδών, Τμήμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.

ε) Εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, προωθούνται προς εκτύπωση με την εξωτερική παρουσίαση και τον αριθμό αντιτύπων που επιθυμεί ο εξουσιοδοτημένος, από το εγκριτικό όργανο, επισπεύδων. Άλλως υποβάλλονται για συζήτηση στην Σ.Ε.-Μ.Σ.

στ) Η εκτύπωση ολοκληρώνεται στο διάστημα Μαΐου - Ιουλίου, έτσι ώστε οι Οδηγοί Μ.Σ. των διαφόρων Προγραμμάτων να διατίθενται σε διδάσκοντες και διδασκόμενους με την έναρξη του επόμενου Ακαδημαϊκού έτους.

1.2. Πλαίσιο και Διάγραμμα Αρχών, Δομής και Ροής των Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Ε.Μ.Π.

α) Το Ε.Μ.Π. καταρτίζει και λειτουργεί τις Μεταπτυχιακές Σπουδές σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και τους ακόλουθους επιμέρους στόχους :

i. Διατήρηση και ενίσχυση της ποιότητας, της επαγγελματικής κατάρτισης και του διεθνούς κύρους των χορηγούμενων «Διπλωμάτων» των πενταετούς διάρκειας Σπουδών του Ε.Μ.Π.

ii. Έλεγχος και αντικειμενική αξιολόγηση όλων των μεταπτυχιακών μαθημάτων έτσι ώστε να διασφαλίζεται το αδιαφιλονίκητο του μεταπτυχιακού επιπέδου τόσο της διδακτέας ύλης όσο και των θεμάτων εξετάσεων και να αποφεύγεται οποιοδήποτε ενδεχόμενο υποκατάστασης ή υποβάθμισης των κανονικών προγραμμάτων πενταετούς διάρκειας σπουδών των Τμημάτων του Ιδρύματος.

iii. Συνεκτικότητα και επιστημονικό βάθος.

iv. Ανταπόκριση στις τρέχουσες και μελλοντικές αναπτυξιακές ανάγκες, αλλά και στις τεκμηριωμένες ερευνητικές επιλογές.

v. Προσαρμογή της διάρκειας προς τις ελάχιστες νόμιμες διάρκειες.

vi. Ελκυστικότητα για τους σπουδαστές άλλων ισότιμων πανεπιστημίων.

β) Και οι δύο τύποι Μεταπτυχιακών Σπουδών έχουν παράλληλες συγγενείς ροές και κοινό στόχο, όπως προκύπτει από το συνημμένο Διάγραμμα Δομής και Ροής του Πλέγματος των Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Ε.Μ.Π.: Προσφέρουν μαθήματα Μεταπτυχιακού επιπέδου, παρέχουν τη δυνατότητα μετάβασης από το Δ.Π.Μ.Σ. στο Μ.Π.Μ.Σ. ή και αντίστροφα και οδηγούν με ή/και χωρίς την απόκτηση Μ.Δ.Ε. στην εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής (Δ.Δ.), στο συνολικό, προβλεπόμενο από το νόμο, ελάχιστο χρονικό διάστημα των τριών (3) ακαδημαϊκών ετών, εφόσον η Γ.Σ.Ε.Σ. αποφανθεί ότι το Μ.Δ.Ε. είναι συναφές με το αντικείμενο της Δ.Δ..

γ) Οι Δ.Δ. από τη φύση τους μπορούν και πρέπει να εκπονούνται στα κύτταρα της έρευνας, τους Τομείς και υποβάλλονται στους αρμόδιους φυσικούς φορείς του, τα Τμήματα, σύμφωνα με τη μόνη διαδικασία που διασφαλίζει την ουσιαστική εμπάθунση στην Επιστήμη και την ποιότητα της Έρευνας. •

1.3. Διοικητική υποστήριξη των Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Ε.Μ.Π..

α) Σύμφωνα με την πολιτική του Ιδρύματος για την αποκέντρωση αρμοδιοτήτων και ενίσχυση των Τμημάτων του, αναβαθμίζονται λειτουργικά οι αντίστοιχες Γραμματείες και συνακόλουθα η υποστήριξη των Μεταπτυχιακών Σπουδών σε επίπεδο Τμήματος.

β) Παράλληλα, σύμφωνα και με τον Οργανισμό Διοικητικών Υπηρεσιών του Ε.Μ.Π., σε επίπεδο κεντρικής διοίκησης, η Διεύθυνση Σπουδών περιλαμβάνει ειδικό Τμήμα για τις Μεταπτυχιακές Σπουδές του Ιδρύματος.

γ) Επιδίωξη του Ιδρύματος είναι το προσωπικό υποστήριξης των Μεταπτυχιακών Σπουδών κάθε Τμήματος να ενισχύεται και από το διοικητικό προσωπικό που προσλαμβάνεται για την εκτέλεση ερευνητικών προγραμμάτων σχετικών με τις Μ.Σ..

δ) Η υποστήριξη των Μεταπτυχιακών Σπουδών κάθε Τμήματος ενισχύεται μηχανογραφικά και καλύπτει τις προβλεπόμενες από τον ΟΔΥ δράσεις με έμφαση στις ακόλουθες:

i. Διαδικασία προκήρυξης θέσεων Μεταπτυχιακών Φοιτητών (Μ.Φ.).

ii. Συγκέντρωση δικαιολογητικών υποψηφίων Μ.Φ..

iii. Εγγραφές (μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής) των υποψηφίων Μ.Φ. και επικαιροποίηση στην αρχή κάθε διδακτικής περιόδου.

iv. Σύνταξη καταλόγου εγγραφομένων Μ.Φ., ανά Πρόγραμμα και μάθημα.

v. Τήρηση καρτέλας για κάθε εγγεγραμμένο Μ.Φ. και ενημέρωσή της κατά τη διάρκεια των σπουδών.

vi. Έκδοση δελτίων βαθμολογίας των Μ.Φ..

vii. Σύνταξη των Μ.Π.Μ.Σ. και Δ.Π.Μ.Σ. (Ωρολογίων και Εξετάσεων).

viii. Έκδοση πάσης φύσεως πιστοποιητικών και βεβαιώσεων, που χορηγούνται κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων και υπογράφονται από τον Γραμματέα του Τμήματος.

ix. Διαδικασίες χορήγησης δανείων και υποτροφιών.

x. Τήρηση μηχανογραφημένου αρχείου Μ.Φ.

xi. Στήριξη των Γ.Σ.Ε.Σ. των Τμημάτων.

xii. Στήριξη των Ε.Μ.Σ. των Τμημάτων.

xiii. Παροχή πάσης φύσεως πληροφοριών και στοιχείων σχετικά με τις Μ.Σ. του Τμήματος και διάθεσή τους στον παγκόσμιο δικτυακό ιστό (w.w.w.).

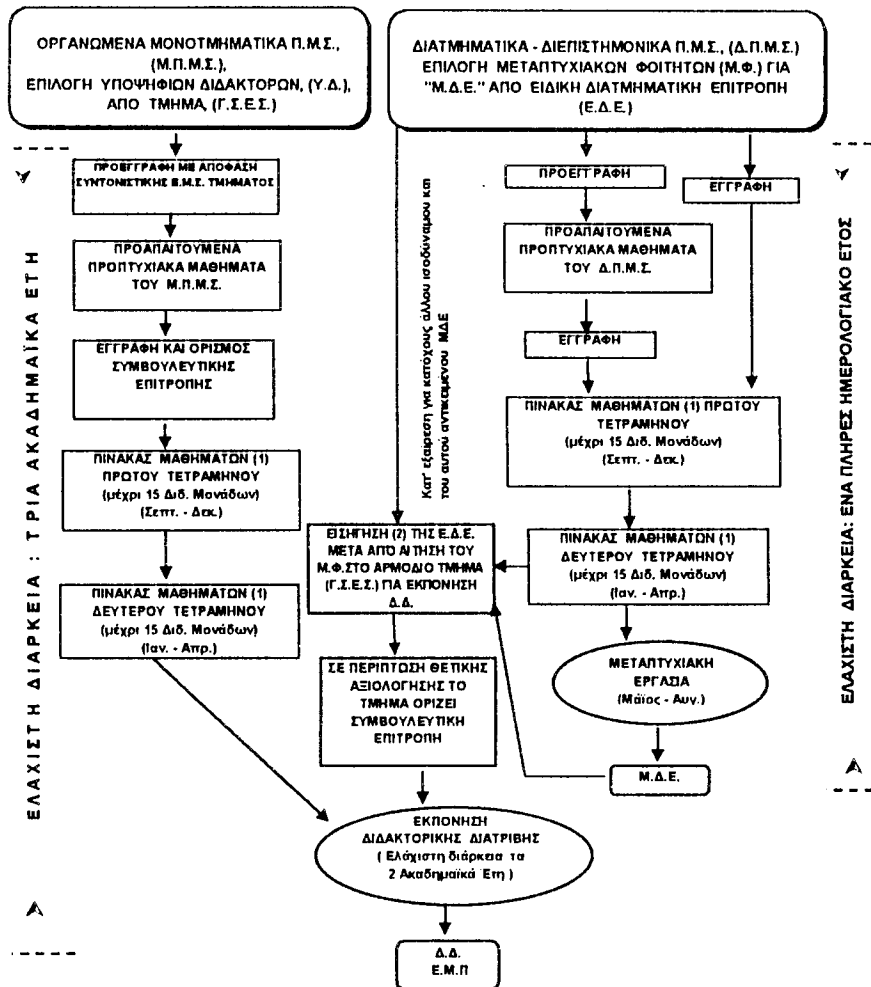
xiv. Διαδικασίες απονομής τίτλων και αναγόρευση Μ.Δ.Ε. και Δ.Δ..

xv. Ενημέρωση βιβλίων Μ.Δ.Ε. και Διδασκτόρων.

1.4. Παρουσίαση Τμήματος ή Τμημάτων που παρέχουν Μ.Σ.

Στους επί μέρους οδηγούς καθενός Δ.Π.Μ.Σ. ή Μ.Π.Μ.Σ. και με ευθύνη των οργάνων διοίκησής τους, επιβάλλεται, για λόγους ενιαίων κανόνων πληροφόρησης, η συνοπτική παρουσίαση του Τμήματος ή των Τμημάτων με 200 έως 300 λέξεις ανά Τμήμα.

Διάγραμμα Δομής και Ροής των Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Ε.Μ.Π.

- (1) Είναι προφανές ότι πολλά από τα μεταπτυχιακά μαθήματα θα είναι επιλέξιμα, τόσο από τα Διεπιστημονικά-Διατμηματικά όσο και από τα οργανωμένα (Μονοτμηματικά) Π.Μ.Σ.
- (2) Με κριτήρια που ορίζονται από το Τμήμα υποδοχής του Μ.Φ. Η εισήγηση αυτή είναι προαιρετική και έχει το χαρακτήρα σύστασης του Μ.Φ. προς το Τμήμα. Ο Μ.Φ. μπορεί να υποβάλει αίτηση απ' ευθείας στη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος

2. Τα Διεπιστημονικά - Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών, (Δ.Π.Μ.Σ.)

Τα Δ.Π.Μ.Σ. οδηγούν κατ' αρχήν στην χορήγηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδικότητας (Μ.Δ.Ε.), σύμφωνα με τις νόμιμες διαδικασίες και τις παρακάτω αρχές:

2.1. Προδιαγραφές και διαδικασίες γενικής εφαρμογής για τα Δ.Π.Μ.Σ.

α) Σύμφωνα και με το άρθρο 12, παρ. γ του Ν. 2083/92, το αντίστοιχο των Γ.Σ.Ε.Σ. αρμόδιο όργανο για τα Δ.Π.Μ.Σ είναι η «Ειδική Διατμηματική Επιτροπή», (Ε.Δ.Ε.). Οι διεπιστημονικές ιδιαιτερότητες κάθε Δ.Π.Μ.Σ. απαιτούν συνεχή έλεγχο της ολικής ποιότητας, των τελικών στόχων και της βιωσιμότητας κάθε Δ.Π.Μ.Σ. Ειδικότερα:

i. Ακαδημαϊκά όργανα παροχής εκπαιδευτικού έργου και διδασκόντων παραμένουν οι συμμετέχοντες στο Δ.Π.Μ.Σ. Τομείς και Τμήματα, οι θέσεις των οποίων συντίθενται από τις Συντονιστικές Επιτροπές Μεταπτυχιακών Σπουδών (Σ.Ε.Μ.Σ.) των Τμημάτων και ορίζονται από τις Γ.Σ.Ε.Σ. των Τμημάτων.

ii. Συντονιστικό και εποπτικό, σε επίπεδο Ε.Μ.Π., όργανο των Δ.Π.Μ.Σ. είναι η θεσμοθετημένη (άρθρο 12 παρ. 1.β του Ν.2083/92, βλ. παρ. 1.3, άρθρου 5 του παρόντος) Συγκλητική Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών, (Σ.Ε.-Μ.Σ.).

iii. Ανώτατο εγκριτικό όργανο είναι η Σύγκλητος Ειδικής Σύθεσης, οι αποφάσεις της οποίας για όλες τις Μ.Σ. ρυθμίζουν θέματα διοικητικού και οργανωτικού χαρακτήρα.

iv. Η σύνταξη και έγκριση των αναλυτικών Δ.Π.Μ.Σ., με στόχο και την οργάνωση της εφαρμογής στο Ε.Μ.Π. του Ν. 2530/97, συνοψίζεται στον παρακάτω πίνακα.

Α/Α	Προθεσμία	Αρμόδιο Όργανο	Ενέργεια - Εισηγήσεις - Εγκρίσεις Δ.Π.Μ.Σ.
1	31/Jan.	Ε.Δ.Ε.	Εισηγήσεις προς τα Τμήματα και τους Τομείς για το Δ.Π.Μ.Σ. του επόμενου έτους
2	20/Φεβ.	Σ.Ε.Μ.Σ. Τμημάτων και Τομείς	Ενιαία εισήγηση προς τη Γ.Σ.Ε.Σ. του συντονιζόντος Τμήματος για τα Δ.Π.Μ.Σ. του επόμενου έτους
3	10/Mαρ.	Γ.Σ.Ε.Σ. συντονιζόντος Τμήματος	Έγκριση Δ.Π.Μ.Σ. επόμενου έτους και εισήγηση στη Σ.Ε.-Μ.Σ.
4	20/Mαρ.	Σ.Ε.-Μ.Σ.	Εισήγηση προς Σύγκλητο Ε.Σ. για τα Δ.Π.Μ.Σ.
5	31/Mαρ.	Σύγκλητος Ε.Σ.	Έγκριση των Δ.Π.Μ.Σ. του Ε.Μ.Π.

β) Αναλυτικότερα για το Ε.Μ.Π. ισχύουν τα εξής:

i. Στην Ε.Δ.Ε. κάθε Δ.Π.Μ.Σ. τα Τμήματα συμμετέχουν, κατ' αναλογία του ποσοστού των ωρών διδασκαλίας που παρέχει κάθε συμμετέχον Τμήμα, με ελάχιστη συμμετοχή ενός εκπαιδευτικού ανά συμμετέχον Τμήμα και συνολικό αριθμό μελών τα εννέα (9), με εξαίρεση τα Διαπανεπιστημιακά Π.Μ.Σ..

ii. Η Ε.Δ.Ε. συγκροτείται σε σώμα, με επιστεύδον το αρχαιότερο μέλος της, που προέρχεται από το συντονίζον Τμήμα και εκλέγει, μετά από πρόταση της Γ.Σ.Ε.Σ. του συντονιζόντος Τμήματος, τον Διευθυντή του Δ.Π.Μ.Σ. με διετή θητεία.

iii. Οι Ε.Δ.Ε. των Δ.Π.Μ.Σ., σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου για τις γενικές αρχές, τη δομή και το γενικό περιεχόμενο των Διεπιστημονικών - Διατμηματικών Μεταπτυχιακών Σπουδών, οργανώνουν τις απαραίτητες ανά μάθημα ή σύνολα μαθημάτων ομάδες εργασίας, συνθέτουν τα αναλυτικά Δ.Π.Μ.Σ. μέχρι τέλους Ιανουαρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους, τα υποβάλλουν στα Τμήματα και τους Τομείς που συμμετέχουν και συντονίζουν την προετοιμασία κοινών εισηγήσεων.

iv. Οι τελικές έγγραφες εισηγήσεις για το περιεχόμενο, τις διαδικασίες εφαρμογής και την ανάθεση της διδασκαλίας των μαθημάτων του Δ.Π.Μ.Σ. υποβάλλονται το αργότερο μέχρι 20 Φεβρουαρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους από την Συντονιστική Ε.Μ.Σ. κάθε συμμετέχοντος στο Δ.Π.Μ.Σ. Τμήματος, η οποία έχει κωδικοποιήσει τις προτάσεις των Τομέων, προς την Ε.Δ.Ε. και προς τη Γ.Σ.Ε.Σ. του συντονιζόντος Τμήματος. Η μη υποβολή σημαίνει ανεπιφύλακτη αποδοχή της πρότασης της Ε.Δ.Ε..

v. Με ευθύνη του Προέδρου του συντονιζόντος το Δ.Π.Μ.Σ. Τμήματος (ο οποίος διανέμει έγκαιρα, το αργότερο μέχρι την 1^η Μαρτίου, σε όλους τους προσκεκλημένους τις γραπτές εισηγήσεις της Ε.Δ.Ε., όλων των Τομέων που εξυπηρετούν διδακτικά τις Δ.Π.Μ.Σ., τις τελικές εισηγήσεις των Ε.Μ.Σ., με απολογισμό του προηγούμενου ακαδημαϊκού έτους, αιτιολογική έκθεση και ανάλυση του προτεινόμενου νέου Δ.Π.Μ.Σ., τα συνημμένα αναλυτικά προγράμματα της ύλης κάθε μαθήματος και, εφόσον το κρίνει χρήσιμο, και την προσωπική του τελική εισήγηση), η Γ.Σ.Ε.Σ. του συντονιζόντος Τμήματος συνεδριάζει με διευρυμένη σύνθεση το αργότερο μέχρι 10 Μαρτίου παρουσία όλων των μελών των Τομέων Δ.Ε.Π., Ε.Δ.Π., Ε.Τ.Ε.Π., Μ.Φ., που έχουν δικαίωμα και υποχρέωση να συμμετέχουν στη διδασκαλία των μαθημάτων (θεωρία, φροντιστήρια, ασκήσεις, εργαστήρια). Η Γ.Σ.Ε.Σ. αποφασίζει με τα έχοντα δικαίωμα ψήφου μέλη της για την έγκριση ή τροποποίηση των Προγραμμάτων στα επί μέρους μαθήματα και στο σύνολό τους, καθώς και για τα διδακτικά βοηθήματα που θα χρησιμοποιηθούν σε κάθε μάθημα. Η εν λόγω απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. διαβιβάζεται στη Σ.Ε.-Μ.Σ., στη Διεύθυνση Σπουδών καθώς και στην αρμόδια Ε.Δ.Ε., οι απόψεις της οποίας επίσης διαβιβάζονται άμεσα και στη Σ.Ε.-Μ.Σ..

vi. Η Σ.Ε.-Μ.Σ. συνεδριάζει αμέσως, με ειδικά θέματα Η.Δ. τα Δ.Π.Μ.Σ. του Ιδρύματος, παρουσία και των Διευθυντών των Ε.Δ.Ε. και εισηγείται αναλυτικά για κάθε ένα από αυτά προς τη Σύγκλητο Ειδικής Σύθεσης, (Ε.Σ.), μέχρι 20 Μαρτίου.

vii. Η Σύγκλητος Ε.Σ. συνεδριάζει εντός του τρίτου δεκαημέρου του Μαρτίου, με θέματα Η.Δ. τα Δ.Π.Μ.Σ. του Ιδρύματος και προσκεκλημένους τα αρμόδια στελέχη της Δ/σης Σπουδών, τους Διευθυντές των Ε.Δ.Ε. και τα μέλη της Σ.Ε.-Μ.Σ. Οι σχετικές αποφάσεις της Συγκλήτου Ε.Σ. κοινοποιούνται στις Ε.Δ.Ε. και τις Γ.Σ.Ε.Σ. των Τμημάτων, και είναι υπό τον περιοδικό έλεγχο της Σ.Ε.-Μ.Σ..

viii. Η μη τήρηση από μία Ε.Δ.Ε. της παραπάνω διαδικασίας σύνθεσης, έγκρισης και απολογισμού του έργου του αντίστοιχου Δ.Π.Μ.Σ. απαλλάσσει κατ' αρχάς το Ε.Μ.Π. από την υποχρέωση υλικής ή ακαδημαϊκής υποστήριξης και από την ευθύνη για το περιεχόμενο και την ποιότητα των Μ.Σ. που παρέχει το υπόψη Δ.Π.Μ.Σ.. Στη συνέχεια, μέσω των οργάνων του, το Ίδρυμα κινεί τη διαδικασία της διακοπής λειτουργίας του υπόψη Δ.Π.Μ.Σ..

2.2. Χώρος Προέλευσης των Μεταπτυχιακών Φοιτητών (Μ.Φ.)

Σε όλα τα διεπιστημονικά - διατμηματικά Π.Μ.Σ. του Ε.Μ.Π. γίνονται κατ' αρχάς δεκτοί από τις αντίστοιχες

Ε.Δ.Ε., μετά από ανοικτή προκήρυξη για Μ.Δ.Ε.:

- α) Απόφοιτοι του Ε.Μ.Π. και των άλλων Πολυτεχνικών Σχολών της χώρας.
- β) Απόφοιτοι λοιπών Α.Ε.Ι. της χώρας, θετικής κυρίως κατεύθυνσης.
- γ) Απόφοιτοι Α.Ε.Ι. του εξωτερικού, θετικής κυρίως κατεύθυνσης, με σπουδές νόμιμα αναγνωρισμένες ως ισότιμες ελληνικών Α.Ε.Ι., με πτυχίο επιπέδου Μ. Sc. ή Μ. Eng. ή άλλο ισοδύναμου τίτλου.
- δ) Τελείοφοιτοι του Ε.Μ.Π. ή Α.Ε.Ι. των παραπάνω κατηγοριών, εφόσον καταθέσουν αποδεικτικά στοιχεία ότι η απόκτηση του πτυχίου τους θα προηγηθεί της έναρξης του Δ.Π.Μ.Σ..
- ε) Απόφοιτοι άλλων Τμημάτων, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

2.3. Προϋποθέσεις και κριτήρια επιλογής και εγγραφής των Μ.Φ.

α) Γενική προϋπόθεση εγγραφής των Μ.Φ. για την απόκτηση Μ.Δ.Ε. είναι η κατοχή γνώσης ενός ελάχιστου επιστημονικού υπόβαθρου. Το υπόβαθρο αυτό καθορίζεται από την Ε.Δ.Ε., περιέχει δε ένα σύνολο προσπαιτούμενων Προπτυχιακών Μαθημάτων, τα οποία καλύπτουν τις θεμελιώδεις γνώσεις στο ευρύτερο διεπιστημονικό αντικείμενο των Τμημάτων που χορηγούν το Μ.Δ.Ε.

β) Τα αποδεικτικά γνώσης του παραπάνω υπόβαθρου καλύπτονται είτε με τα αναλυτικά περιεχόμενα των προηγούμενων σπουδών και υπόμνημα σταδιοδρομίας του Μ.Φ. είτε με την προεγγραφή του για παρακολούθηση και την επιτυχή εξέταση στα μαθήματα των πενταετούς διάρκειας σπουδών του Ε.Μ.Π. που καθορίζει η Ε.Δ.Ε. Ειδικότερα, κατά την επιλογή των υποψηφίων συνεκτιμώνται από την Ε.Δ.Ε., μετά από εισήγηση Επιτροπής Επιλογής των Μ.Φ., η οποία συγκροτείται από την Ε.Δ.Ε., και τα κριτήρια του άρθρου 12, παρ. 2 α και β του Ν. 2083/92, καθορίζονται δε ενδεχομένως και τα ποσοστά των εγγραφόμενων από κάθε χώρο προέλευσης.

γ) Ως συμπληρωματικά κριτήρια λαμβάνονται υπόψη και τα παρακάτω:

i. Η σειρά του βαθμού του πτυχίου σε σχέση με τους βαθμούς των υπολοίπων αποφοίτων στο ίδιο Τμήμα και Ακαδημαϊκό έτος.

ii. Η ερευνητική ή και τεχνολογική δραστηριότητα του υποψηφίου.

iii. Οι γνώσεις πληροφορικής.

iv. Οι συστατικές επιστολές.

v. Εφόσον ο υποψήφιος είναι υπάλληλος, οι ανάγκες και προοπτικές του φορέα από τον οποίο προέρχεται.

2.4. Δομή και διάγραμμα ροής των Δ.Π.Μ.Σ.

Συνοψίζεται στο διάγραμμα δομής και ροής των Μ.Σ. στο Ε.Μ.Π. της παρ. 1.2.β. του παρόντος άρθρου. Ειδικότερα:

α) Κύριος στόχος των Μ.Φ. είναι η απόκτηση, σε πρώτη φάση, του Μ.Δ.Ε. και στη συνέχεια για όσους επιθυμούν να συνεχίσουν και υπό ορισμένες προϋποθέσεις του Διδακτορικού Διπλώματος.

β) Η κάλυψη των προσπαιτήσεων γίνεται με προεγγραφή των υποψηφίων Μ.Φ. μετά από απόφαση της Ε.Δ.Ε. Στη συνέχεια, οι επιτυχόντες στα προσπαιτούμενα μαθήματα Μ.Φ. εγγράφονται στο Π.Μ.Σ. για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε., το οποίο χορηγείται μετά από επιτυχή παρακολούθηση πλήρους ετήσιου (12μηνου) Π.Μ.Σ. Το πρόγραμμα καλύπτεται από δύο τετράμηνα (συνολικής ελάχιστης διάρκειας 24 εβδομάδων και είκοσι, κατ' ελάχιστο, έως σαράντα κατά μέγιστο διδακτικών μονάδων) μεταπτυχιακών μαθημάτων εμβάθυνσης, τα οποία ορίζει η Ε.Δ.Ε. και εγκρίνει τελικά η Σύγκλητος Ε.Σ., εντός του πλαισίου του τυπικού ενιαίου ακαδημαϊκού ημερολογίου των Μ.Σ. της παραγράφου 4.4. Ακολουθεί η εκπόνηση μεταπτυχιακής εργασίας. Η επιτυχής παρακολούθηση των δύο τετραμήνων του Π.Μ.Σ. αποτελεί προϋπόθεση για την απ' ευθείας, δηλαδή χωρίς Μ.Δ.Ε., εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής, με την αναφερόμενη στο συνημμένο διάγραμμα ροής πορεία προς τη Σ.Ε..

γ) Σε περιπτώσεις διαπανεπιστημιακών Π.Μ.Σ., δηλαδή συνεργασίας και Τμημάτων Α.Ε.Ι. τριετούς φοίτησης, είναι δυνατή η κάλυψη του προγράμματος μαθημάτων και σε τρία, κατά μέγιστο, ακαδημαϊκά εξάμηνα. Στις περιπτώσεις αυτές τροποποιούνται ανάλογα το ακαδημαϊκό ημερολόγιο της παρ. 4.4. και οι χρονικές δεσμεύσεις των παρ. 4.5. και 4.6..

δ) Το πρόγραμμα προβλέπει ολιγομελή τμήματα της τάξεως των 30 με 40 Μ.Φ., τον ακριβή αριθμό των οποίων καθορίζει η Ε.Δ.Ε., λαμβανομένων υπόψη των περιορισμών που έχουν τεθεί στις εγκριτικές Υ.Α. Τα μαθήματα που απαιτούν εργαστηριακή εξάσκηση ή χρήση Η/Υ περιλαμβάνουν κατά το δυνατό ατομική εκπαίδευση των Μ.Φ. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται και στην εκπαίδευση των Μ.Φ. κατά ομάδες με ουσιαστικά θέματα μικρής έκτασης, ώστε να ενισχυθεί το ομαδικό πνεύμα και η συνθετική ικανότητά τους.

ε) Η διάρθρωση των μεταπτυχιακών μαθημάτων περιλαμβάνει υποχρεωτικά και κατ' επιλογήν υποχρεωτικά (KEY) μαθήματα. Στον κύκλο των υποχρεωτικών μαθημάτων παρέχονται προσπαιτούμενα μαθήματα κορμού και ειδίκευσης. Κατά την κρίση της Ε.Δ.Ε. τα μαθήματα μπορεί να δίνονται από άλλα Τμήματα του Ε.Μ.Π. ή και άλλα Α.Ε.Ι.. Είναι προφανές ότι πολλά από τα μαθήματα εμβάθυνσης των Δ.Π.Μ.Σ. είναι επιλέξιμα από τα Μ.Π.Μ.Σ.

στ) Οι κάτοχοι άλλου ισοδύναμου Μ.Δ.Ε., σε αντίστοιχη με το περιεχόμενο του προτεινόμενου Μ.Π.Μ.Σ. επιστημονική περιοχή, δύνανται, μετά από εισήγηση της Ε.Δ.Ε., να αποταθούν στο συντονίζον Τμήμα ή σε ένα από τα συνεργαζόμενα Τμήματα για ορισμό Συμβουλευτικής Επιτροπής και να προχωρήσουν στην εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής με ή και χωρίς παρακολούθηση μεταπτυχιακών μαθημάτων, τα οποία υποδεικνύει η συσταθείσα για τον Υ.Δ., Σ.Ε.. Δηλαδή ανάγονται ουσιαστικά στις περιπτώσεις της αντίστοιχης παραγράφου 3.4 για τα Μ.Π.Μ.Σ., με την παρατήρηση ότι τελικά απονέμεται Δ.Δ. του Ε.Μ.Π..

ζ) Η μετά την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. εκπόνηση της Διδακτορικής Διατριβής, ελάχιστης διάρκειας δύο (2) ακαδημαϊκών ετών, ακολουθεί την νομοθετημένη διαδικασία και καταλήγει στην απονομή του Διδακτορικού Διπλώματος του Ε.Μ.Π. σύμφωνα και με τα αναφερόμενα στην παραπάνω παράγραφο 1.2.β.

2.5. Σύνθεση των αναλυτικών περιεχομένων των Δ.Π.Μ.Σ.. Έλεγχος και αξιολόγηση

Οι Ε.Δ.Ε. των Δ.Π.Μ.Σ., σύμφωνα με τις αρχές γενικής εφαρμογής της παρούσας παραγράφου, πρέπει να

καθορίσουν τόσο τα μαθήματα των πενταετούς διάρκειας σπουδών του Ε.Μ.Π., που καλύπτουν το απαραίτητο για την εγγραφή σε κάθε ένα Μ.Δ.Ε. γνωστικό υπόβαθρο, όσο και τα μαθήματα εμβάθυνσης και όλες τις άλλες απαιτήσεις ενός καλά οργανωμένου Π.Μ.Σ. Ειδικότερα, με απόφαση των Ε.Δ.Ε., πρέπει να καθορίζονται μέχρι τέλους Φεβ. κάθε ακαδημαϊκού έτους, για κάθε ένα Δ.Π.Μ.Σ., λαμβάνοντας υπόψη και το εγκεκριμένο από το Υ.Π.Ε.Π.Θ. και δημοσιευμένο στο ΦΕΚ περιεχόμενό τους:

α) Οι τίτλοι και τα αναλυτικά περιεχόμενα των προαπαιτούμενων μαθημάτων των πενταετούς διάρκειας σπουδών του Ε.Μ.Π., όπως προκύπτουν από τις Διατμηματικές απαιτήσεις για το διεπιστημονικό γνωστικό αντικείμενο κάθε Μ.Δ.Ε., με τη βιβλιογραφία και τα διδακτικά βοηθήματα.

β) Οι τίτλοι και τα αναλυτικά περιεχόμενα των μαθημάτων εμβάθυνσης, υποχρεωτικών και κατ' επιλογήν υποχρεωτικών, όπως παραπάνω.

γ) Οι εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας κάθε μαθήματος, όπου περιλαμβάνονται όλες οι διδακτικές δραστηριότητες.

δ) Η χρονική αλληλουχία ή αλληλεξάρτηση των μαθημάτων.

ε) Οι διδακτικές μονάδες (credit, unites de valeur) κάθε μαθήματος.

στ) Τα χαρακτηριστικά του μαθήματος από πλευράς τεχνικής υποστήριξης.

ζ) Οι επικαλύψεις με άλλα μαθήματα προπτυχιακού επιπέδου, Μ.Δ.Ε., Διδακτορικού Διπλώματος.

η) Το σύστημα βαθμολογίας.

θ) Ο συνεχής έλεγχος και η αντικειμενική αξιολόγηση όλων των μαθημάτων για την απόκτηση Μ.Δ.Ε. ως προς το μεταπτυχιακό επίπεδο και τη διατμηματικότητα και διεπιστημονικότητα της διδασκίας ύλης και τα θέματα εξετάσεων, προς αποφυγή οποιασδήποτε σχέσης υποκατάστασης των κανονικών προγραμμάτων των πενταετούς διάρκειας σπουδών των Τμημάτων του Ιδρύματος. Ο έλεγχος και η αξιολόγηση γίνονται τόσο εσωτερικά, από ερωτηματολόγια που συμπληρώνουν και παραδίδουν στην Ε.Δ.Ε. και την Σ.Ε.-Μ.Σ. οι διδάσκοντες και οι Μ.Φ., όσο και εξωτερικά, από διεθνούς κύρους αξιολογητές που προτείνονται από την Ε.Δ.Ε. και αποφασίζονται από τη Σύγκλητο μετά από γνώμη της Σ.Ε.-Μ.Σ.

2.6. Γλώσσα διδασκαλίας

Γλώσσα διδασκαλίας είναι προφανώς η ελληνική και για το λόγο αυτό προωθείται η ταχύρρυθμη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στους αλλοδαπούς Μ.Φ.. Σε ειδικές περιπτώσεις μπορεί να προβλεφθεί για αλλοδαπούς Μ.Φ. και ξενόγλωσση διδασκαλία.

2.7. Βιωσιμότητα - Χρηματοδότηση

α) Η φοίτηση για ημεδαπούς ή προερχόμενους από την Ευρωπαϊκή Ένωση Μ.Φ. είναι χωρίς δίδακτρα. Η χρηματοδότηση και η βιωσιμότητα των Δ.Π.Μ.Σ. πρέπει να εξασφαλίζονται από τους εξής πόρους:

i. Πόροι του ΕΠΕΑΕΚ και του Ειδικού Λογαριασμού του Ε.Μ.Π., σύμφωνα με την πολιτική του Ε.Μ.Π. για την ενίσχυση των Μ.Σ. και της έρευνας.

ii. Χρηματοδότηση του Ε.Μ.Π. από φορείς του ευρύτερου Δημοσίου (Υπουργεία, ΝΠΔΔ κ.λπ.) ή και του ιδιωτικού τομέα, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που θέτει το Ε.Μ.Π.

iii. Δίδακτρα για τους εκτός Ε.Ε. αλλοδαπούς φοιτητές, με εξαιρέσεις κατά περίπτωση.

β) Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για τη χορήγηση υποτροφιών σε Μ.Φ., σύμφωνα με τον κανονισμό υποτροφιών του Ιδρύματος.

2.8. Ένταξη και ανάθεση καθηκόντων σε μέλη Δ.Ε.Π.

Για την εφαρμογή του Ν.2530/97 στο Ε.Μ.Π., οι διαδικασίες και το χρονοδιάγραμμα ένταξης και ανάθεσης καθηκόντων σε μέλη Δ.Ε.Π. έπονται της έγκρισης των Δ.Π.Μ.Σ. και ακολουθούν τον παρακάτω πίνακα:

Διαδικασίες ένταξης και ανάθεσης καθηκόντων σε μέλη Δ.Ε.Π.			
1	01/Απρ.	Μέλη Δ.Ε.Π.	Υποβολή Δήλωσης Επιλογής Κατηγορίας
2	25/Απρ.	Γ.Σ. Τομέα	(α) Κατανομή διδακτικού έργου Δ.Π.Μ.Σ.. (β) Εγκρίσεις βοηθημάτων. (γ) Ορισμός λοιπών καθηκόντων μελών Δ.Ε.Π.. (δ) Απολόγηση τυχόν αποκλίσεων. (ε) Κατάρτιση συγκεντρωτικών καταστάσεων.
3	25/Απρ.	Μέλη Δ.Ε.Π.	Συμπλήρωση εντύπου εξειδίκευσης καθηκόντων στον Τομέα
4	15/Μαΐ	Ε.Δ.Ε.	Έγκριση αναθέσεων διδακτικού έργου Δ.Π.Μ.Σ. και βοηθημάτων
5	31/Μαΐ	Πρόεδρος Τμήματος	Έκδοση πράξεων ένταξης και υποβολή στη Σύγκλητο συγκεντρωτικών καταστάσεων
6	15/Ιουν.	Σύγκλητος	Έγκριση πράξεων ένταξης και αποκλίσεων
7	30/Ιουν.	Πρύτανης	Υποβολή συγκεντρωτικών καταστάσεων ένταξης στα Υπουργεία: Παιδείας (μαζί με έγκριση αποκλίσεων) και Οικονομικών.
Διαδικασία απολογισμού μελών Δ.Ε.Π.			
8	30/Ιουν.	Μέλη Δ.Ε.Π.	Υποβολή προς τον Τομέα του εντύπου απολογισμού του διαρреυσαντος ακαδημαϊκού έτους
9	30/Ιουν.	Γ.Σ. Τομέα	Επικύρωση του απολογισμού των μελών Δ.Ε.Π. για το διαρреυσαν ακαδημαϊκό έτος

3. Τα Οργανωμένα Μονοτμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Μ.Π.Μ.Σ.).

3.1. Προδιαγραφές και Διαδικασίες Γενικής Εφαρμογής για τα Μ.Π.Μ.Σ.

α) Η διαδικασία εκπόνησης Δ.Δ. προβλέπεται στις γενικές της γραμμές από το νόμο. Το παρακάτω πλαίσιο

αρχών αποτελεί συμπληρωματική κανονιστική ρύθμιση, σε επίπεδο Ε.Μ.Π. Με επισπεύδουσα την Συντονιστική Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών (Σ.Ε.Μ.Σ.) του Τμήματος και εγκριτικό όργανο τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης (Γ.Σ.Ε.Σ.):

ι. Φορέας των οργανωμένων Μ.Π.Μ.Σ. είναι το Τμήμα και ο οριζόμενος ή οι οριζόμενοι από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος Τομέας ή Τομείς.

ii. Συντονιστικό, σε επίπεδο Ε.Μ.Π., όργανο είναι η νομοθετημένη (Συγκλητική) Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών, (Σ.Ε.-Μ.Σ.).

iii. Ανώτατο θεσμικό όργανο είναι η Σύγκλητος Ειδικής Σύθεσης, οι αποφάσεις της οποίας για τις Μ.Σ. ρυθμίζουν τα θέματα διοικητικού και οργανωτικού χαρακτήρα των Μ.Σ. στο Ίδρυμα. Το Τμήμα υποχρεούται να επιλέξει τη λειτουργία οργανωμένων Μεταπτυχιακών Σπουδών. Αν διατυπωθεί ρητή και αιτιολογημένη διαφωνία από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος, εφαρμόζεται το άρθρο 13 του Ν. 2083/92.

iv. Η σύνταξη και έγκριση των αναλυτικών Μ.Π.Μ.Σ., με στόχο και την οργάνωση της εφαρμογής στο Ε.Μ.Π. του Ν. 2530/97, συνοψίζεται στον παρακάτω πίνακα.

Α/Α	Προθεσμία	Αρμόδιο Όργανο	Ενέργεια - Εισηγήσεις - Εγκρίσεις Π.Μ.Σ.
1	31/Jan.	ΣΕΜΣ Τμήματος	Εισηγήσεις προς τους Τομείς για το Π.Μ.Σ. του επόμενου έτους
2	20/Φεβ.	ΣΕΜΣ Τμήματος και Τομείς	Ενιαία εισήγηση προς τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος για το Π.Μ.Σ. του επόμενου έτους
3	10/Mar.	Γ.Σ.Ε.Σ. Τμήματος	(α) Έγκριση Π.Μ.Σ. επόμενου έτους. (β) Ορισμός Σ.Επιτροπών Τμήματος και έγκριση Επιτροπών Τομέων.
4	20/Mar.	ΣΕ-ΜΣ	Εισήγηση προς Σύγκλητο Ε.Σ. για τα Π.Μ.Σ.
5	31/Mar.	Σύγκλητος Ε.Σ.	(α) Έγκριση των Π.Μ.Σ. του Ε.Μ.Π. (β) Ορισμός Συγκλητικής Επιτροπής Μ.Σ.

β) Αναλυτικότερα για το Ε.Μ.Π. ισχύουν κατ' αναλογία όσα αναφέρθηκαν στην παρ. 2.1.β του παρόντος άρθρου.

3.2. Χώρος Προέλευσης των Υποψηφίων Διδασκτόρων (Υ.Δ.)

Σε όλα τα Τμήματα του Ε.Μ.Π. γίνονται κατ' αρχάς δεκτοί, από τις Γ.Σ.Ε.Σ., μετά από ανοικτή προκήρυξη για Δ.Δ., οι έχοντες τα αναφερθέντα στην παρ. 2.2 του παρόντος άρθρου προσόντα.

3.3. Προϋποθέσεις και κριτήρια επιλογής και εγγραφής των Υ.Δ.

α) Γενική προϋπόθεση επιλογής και εγγραφής των Υ.Δ. για την απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος είναι η κατοχή γνώσης ενός ελάχιστου επιστημονικού υπόβαθρου του γνωστικού αντικείμενου της Δ.Δ.. Το υπόβαθρο αυτό καθορίζεται από την Σ.Ε.Μ.Σ. του Τμήματος και εγκρίνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. κατ' αναλογία των όσων αναφέρονται στην παρ. 2.3 του παρόντος άρθρου.

β) Για τα αποδεικτικά γνώσης του παραπάνω υπόβαθρου, τα κριτήρια και τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων, ισχύουν όσα αναφέρονται στην παρ. 2.3 του παρόντος άρθρου.

3.4. Δομή και διάγραμμα ροής των οργανωμένων Μ.Π.Μ.Σ.

Συνοψίζεται στο διάγραμμα δομής και ροής των Μ.Σ. στο Ε.Μ.Π., της παρ. 1.2.β. του παρόντος άρθρου. Ειδικότερα:

α) Στόχος των Υ.Δ. είναι η απόκτηση του Δ.Δ.

β) Η κάλυψη των προαπαιτήσεων γίνεται με προεγγραφή των Υ.Δ. βάσει απόφασης της Σ.Ε.Μ.Σ. του Τμήματος. Στη συνέχεια οι επιτυχόντες στα προαπαιτούμενα μαθήματα Υ.Δ. εγγράφονται στο Π.Μ.Σ., το οποίο αποτελείται από δύο τετράμηνα (συνολικής ελάχιστης διάρκειας 24 εβδομάδων και μεγίστου βάρους 30 διδακτικών μονάδων) μεταπτυχιακών μαθημάτων εμβάθυνσης, το πλήθος και την επιλογή των οποίων ορίζει η Συμβουλευτική Επιτροπή (Σ.Ε.) για κάθε Υ.Δ., στο πλαίσιο των κανόνων που εισηγείται η Σ.Ε.Μ.Σ. του Τμήματος και εγκρίνει η Γ.Σ.Ε.Σ., στα πλαίσια του τυπικού ενιαίου ακαδημαϊκού ημερολογίου της παραγράφου 4.4.

γ) Το πρόγραμμα προβλέπει τμήματα της τάξεως των 30 Υ.Δ., τον ακριβή αριθμό των οποίων καθορίζει η Γ.Σ.Ε.Σ., λαμβανομένων υπόψη των περιορισμών που έχουν τεθεί στις εγκριτικές Υ.Α., ενώ τα μαθήματα που απαιτούν εργαστηριακή εξάσκηση ή χρήση Η/Υ περιλαμβάνουν κατά το δυνατό ατομική εκπαίδευση των Υ.Δ. Ιδιαίτερη έμφαση θα δίδεται και στην εκπαίδευση των Υ.Δ. κατά ομάδες με ουσιαστικά θέματα μικρής έκτασης, ώστε να ενισχυθεί το ομαδικό πνεύμα και η συνθετική ικανότητά τους.

δ) Η διάρθρωση των μεταπτυχιακών μαθημάτων περιλαμβάνει υποχρεωτικά και κατ' επιλογήν υποχρεωτικά (KEY) μαθήματα. Κατά κρίση της Σ.Ε. τα μαθήματα μπορεί να δίνονται και από άλλα Τμήματα ή και άλλα Α.Ε.Ι.. Είναι προφανές ότι πολλά από τα μαθήματα των Μ.Π.Μ.Σ. είναι επιλέξιμα και από τα Δ.Π.Μ.Σ..

ε) Οι κάτοχοι Μ.Δ.Ε. του Ε.Μ.Π. ή άλλου ισότιμου Α.Ε.Ι., σε αντίστοιχη με το περιεχόμενο του προτεινόμενου Μ.Π.Μ.Σ. επιστημονική περιοχή, και οι προερχόμενοι από Δ.Π.Μ.Σ. του Ε.Μ.Π. μετά από επιτυχή παρακολούθηση των μαθημάτων και των δύο τετραμήνων μπορούν να απαλλαγούν από πολλά ή και όλα τα μαθήματα, (βλ. επίσης διάγραμμα δομής και ροής της παρ. 1.2.β και τις παρ. 2.4.β και στ του παρόντος άρθρου). Στην περίπτωση της πλήρους απαλλαγής είναι δυνατή η επιλογή θέματος Δ.Δ. κατά το πρώτο τετράμηνο του Ακαδημαϊκού Ημερολογίου (βλ. παρ. 4.4.).

στ) Μετά την επιτυχή κάλυψη του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Μαθημάτων ο Υ.Δ. ακολουθεί το συνήθη ερευνητικό κύκλο, ελάχιστης συνολικής διάρκειας (από την εγγραφή του) τριών (3) πλήρων ακαδημαϊκών ετών,

στον Τομέα και το Τμήμα που οργανώνει τις Προδιδακτορικές Σπουδές.

3.5. Σύνθεση των αναλυτικών περιεχομένων των Μ.Π.Μ.Σ.. Έλεγχος και αξιολόγηση

Οι Σ.Ε.Μ.Σ. των Τμημάτων, σύμφωνα με τις προαναφερθείσες αρχές γενικής εφαρμογής, πρέπει να καθορίσουν τα αναλυτικά περιεχόμενα τόσο των μαθημάτων του πενταετούς κύκλου σπουδών που καλύπτουν το απαραίτητο για την εγγραφή σε κάθε Τμήμα γνωσιολογικό υπόβαθρο, όσο και των μαθημάτων εμβάθυνσης και όλες τις άλλες απαιτήσεις ενός καλά οργανωμένου Π.Μ.Σ. Ειδικότερα, με ευθύνη των Σ.Ε.Μ.Σ. των Τμημάτων, πρέπει να καθορίζονται μέχρι τέλους Φεβρουαρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους, για κάθε ένα Μ.Π.Μ.Σ., τα αντίστοιχα των όσων αναφέρονται στην παρ. 2.5 του παρόντος άρθρου:

3.6. Γλώσσα διδασκαλίας, βιωσιμότητα, αυτοχρηματοδοτήσεις, ένταξη και ανάθεση καθηκόντων σε μέλη Δ.Ε.Π.

Ισχύουν και' αναλογία όσα αναφέρονται στις παρ. 2.6, 2.7 και 2.8 του παρόντος άρθρου.

4. Οι Μεταπτυχιακές Σπουδές στο Συγκεκριμένο Μ.Π.Μ.Σ. ή Δ.Π.Μ.Σ.

Στους επί μέρους οδηγούς καθενός Μ.Π.Μ.Σ. ή Δ.Π.Μ.Σ. και με ευθύνη των οργάνων διοίκησης τους επιβάλλεται, για λόγους ενιαίων κανόνων πληροφόρησης, η συνοπτική παρουσίαση των αντίστοιχων δεδομένων, σύμφωνα με τις προδιαγραφές των επόμενων παρ. 4.1, 4.2, 4.3, 4.9 και 4.10.

4.1. Το περιεχόμενο, η αναγκαιότητα, το επίκαιρο και οι στόχοι του Μ.Π.Μ.Σ. ή του Δ.Π.Μ.Σ.

Παρουσιάζονται με 500 έως 600 λέξεις, από τη Γ.Σ.Ε.Σ. για τα Μ.Π.Μ.Σ. ή από την Ε.Δ.Ε. για τα Δ.Π.Μ.Σ.

4.2. Τα προαπαιτούμενα μαθήματα

Παρουσιάζονται με 200 έως 300 λέξεις και πίνακες των προαπαιτούμενων, από τη Γ.Σ.Ε.Σ. για τα Μ.Π.Μ.Σ. ή από την Ε.Δ.Ε. για τα Δ.Π.Μ.Σ.

4.3. Τα μεταπτυχιακά μαθήματα και οι διδάσκοντες

Παρουσιάζονται με 200 έως 300 λέξεις και πίνακες μαθημάτων ανά τετράμηνο σπουδών, από τη Γ.Σ.Ε.Σ. για τα Μ.Π.Μ.Σ. ή από την Ε.Δ.Ε. για τα Δ.Π.Μ.Σ.

4.4. Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο

Όλα τα Π.Μ.Σ., στα οποία το Ε.Μ.Π. είναι ο αποκλειστικός ακαδημαϊκός φορέας, εντάσσονται σε «Ενιαίο Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο των Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος», το οποίο εισηγείται η Σ.Ε.-Μ.Σ. στη Σύγκλητο μέχρι τέλος Φεβρουαρίου κάθε ημερολογιακού έτους και εγκρίνεται μέχρι τέλους Μαρτίου. Οι γενικές αρχές δομής και σύστασης του Ακαδημαϊκού Ημερολογίου των Π.Μ.Σ. έχουν ως εξής:

α) Διάρκεια και αντικείμενο των τετραμήνων:

1ο τετράμηνο, Οκτωβρίου - Ιανουαρίου: 12 και' ελάχιστο διδακτικές εβδομάδες, δύο εβδομάδες διακοπές Χριστουγέννων και περίοδος ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και εξετάσεων δύο εβδομάδων. Η έναρξη μαθημάτων ορίζεται την πρώτη Δευτέρα του Οκτωβρίου, έτσι ώστε να ολοκληρώνονται οι διδακτικές εβδομάδες εντός του Δεκεμβρίου.

2ο τετράμηνο, Φεβρουαρίου - Μαΐου: 12 και' ελάχιστο διδακτικές εβδομάδες, δύο εβδομάδες ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και εξετάσεων και δύο εβδομάδες διακοπών Πάσχα.

3ο τετράμηνο, Ιουνίου - Σεπτεμβρίου, μόνο για το Μ.Π.Μ.Σ.: Επιλογή θέματος Δ.Δ. από Γ.Σ.Ε.Σ. μετά από εισήγηση της Σ.Ε. και έναρξη εκπόνησης της Δ.Δ., με τις προϋποθέσεις της παρ. 4.7..

3ο τετράμηνο, Ιουνίου - Σεπτεμβρίου, μόνο για το Δ.Π.Μ.Σ.: Ανάλυση, εκπόνηση και εξέταση της μεταπτυχιακής εργασίας, με τις προϋποθέσεις της παρ. 4.6..

β) Όλα τα τετράμηνα έχουν δεκαήμερη ανοχή στην ολοκλήρωση του εξεταστικού αντικειμένου τους. Π.χ. οι εξετάσεις πρώτου τετραμήνου ή μεταπτυχιακής εργασίας μπορεί να διεξάγονται το πρώτο δεκάημερο του Φεβρουαρίου ή του Οκτωβρίου, αντίστοιχα. Το ίδιο ισχύει και για την ανάθεση της μεταπτυχιακής εργασίας ή της Δ.Δ.

γ) Εγγραφή των επιτυχόντων υποψηφίων ως Υ.Δ. ή Μ.Φ. στο Μ.Π.Μ.Σ. ή Δ.Π.Μ.Σ. και σε μαθήματα των τετραμήνων και σε προαπαιτούμενα μαθήματα (σε ιδιαίτερο κατάλογο): μεταξύ τελευταίου δεκαήμερου μηνός Σεπτεμβρίου και πρώτου δεκαήμερου μηνός Οκτωβρίου.

δ) Μέχρι τέλους της πρώτης εβδομάδας των μαθημάτων είναι δυνατή η αλλαγή ενός το πολύ μαθήματος επιλογής. Η παραίτηση από μάθημα μπορεί να γίνει το πολύ μέχρι και την έβδομη εβδομάδα από την έναρξη των μαθημάτων.

ε) Εντός της 2ης εβδομάδας από την έναρξη των μαθημάτων κάθε τετραμήνου οι Γραμματείες των Τμημάτων εκδίδουν κατάλογο εγγεγραμμένων σε κάθε μάθημα και τον αποστέλλουν στους αντίστοιχους διδάσκοντες και στην Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος, για τα Μ.Π.Μ.Σ., ή στην Ε.Δ.Ε., για τα Δ.Π.Μ.Σ.. Εκδίδουν επίσης χωριστό κατάλογο με τα προαπαιτούμενα μαθήματα των Υ.Δ. ή Μ.Φ..

στ) Εφόσον οι Μ.Φ. έχουν ολοκληρώσει τις λοιπές υποχρεώσεις, η εξέταση της μεταπτυχιακής εργασίας μπορεί επίσης να γίνει και κατά την εβδομάδα που ακολουθεί την έκδοση των αποτελεσμάτων των μαθημάτων των 2 τετραμήνων.

ζ) Το τυπικό «Ενιαίο Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο των Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος» έχει ως εξής:

Ημέρα	Χρονική περίοδος	Αντικείμενο
		Πρώτο τετράμηνο (Οκτ. - Ιαν.)
ΔΕ	τελευταίο δεκαήμερο Σεπτεμβρίου	Έναρξη εγγραφών
ΠΑ	πρώτο δεκαήμερο Οκτωβρίου	Λήξη προθεσμίας εγγραφών
ΔΕ	πρώτη Δευτέρα Οκτωβρίου	Έναρξη μαθημάτων. Προθεσμία μίας εβδομάδας για την αλλαγή μαθήματος επιλογής
ΔΕ	2 ^η εβδ. από έναρξη μαθημάτων	Έκδοση καταλόγων εγγεγραμμένων σε κάθε μάθημα Μ.Φ. και Υ.Δ. και χωριστά των προσπατούμενων μαθημάτων από τα γραφεία Μ.Σ. των Διοικητικών Υπηρεσιών των Τμημάτων ⁽¹⁾
ΠΑ	μέχρι έβδομη εβδ. μαθημάτων	Λήξη προθεσμίας παραιτήσεως από μαθήματα επιλογής
ΠΕ	τελευταία εβδ. προ των Χριστουγέννων	Λήξη μαθημάτων
ΔΕ	2 ^η εβδ. νέου έτους	Περίοδος ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και εξετάσεων
ΠΑ	4 ^η εβδ. νέου έτους	Λήξη περιόδου ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και εξετάσεων
ΠΑ	Μία εβδ. μετά τη λήξη των εξετάσεων	Κατάθεση βαθμολογίας
		Δεύτερο τετράμηνο (Φεβρ. - Μαΐου)
ΔΕ	5 ^η Δευτέρα του νέου έτους	Έναρξη εγγραφών και μαθημάτων
ΠΑ	10 ημέρες μετά την έναρξη	Λήξη προθεσμίας εγγραφών
ΔΕ	2 ^η εβδ. από έναρξη μαθημάτων	Έκδοση καταλόγων των Μ.Φ. και Υ.Δ. από τα γραφεία Μ.Σ. των Διοικητικών Υπηρεσιών των Τμημάτων
ΠΑ	12 εβδομάδες μαθημάτων, κατ' ελάχιστο	Λήξη μαθημάτων
ΔΕ	εντός του πρώτου δεκαημέρου Μαΐου	Περίοδος ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και εξετάσεων
ΠΑ	μετά 12 ημέρες, εντός του Μαΐου	Λήξη περιόδου ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και εξετάσεων
ΔΕ	μία εβδομάδα μετά τη λήξη των εξετάσεων	Κατάθεση βαθμολογίας
ΔΕ	Τελευταίο δεκαήμερο Μαΐου	Προκηρύξεις Π.Π.Μ.Σ., Δ.Π.Μ.Σ., επόμενου ακαδ. έτους
		Τρίτο τετράμηνο (Ιουν. - Σεπτ.) μόνο για τα Δ.Π.Μ.Σ.
ΠΑ	1 ^η εβδομάδα Ιουνίου	Ανάθεση θέματος Μ.Ε.
ΠΑ	2 ^η εβδομάδα Σεπτεμβρίου	Κατάθεση των Μ.Ε.
ΔΕ	3 ^η εβδομάδα Σεπτεμβρίου	Εβδομάδα εξετάσεων των Μ.Ε.
ΔΕ	4 ^η εβδομάδα Σεπτεμβρίου	Έκδοση αποτελεσμάτων Μ.Ε.
		Ανάθεση Διδακτορικής Διατριβής (Δ.Δ.)
		α) Πρώτο τετράμηνο (Οκτ. - Ιαν.)
ΔΕ	2 ^ο δεκαπενθήμερο Οκτωβρίου	Έναρξη προθεσμίας υποβολής αιτήσεων για υποψηφιότητα ανάληψης θέματος Δ.Δ., στη Γ.Σ.-Ε.Σ. του Τμήματος
ΠΑ	εντός 12 ημερών	Λήξη προθεσμίας υποβολής των παραπάνω αιτήσεων
ΠΑ	εντός δύο εβδομάδων από προηγούμενη λήξη	Ορισμός θέματος από Γ.Σ.-Ε.Σ.
		β) Δεύτερο τετράμηνο (Φεβρ. - Μαΐου)
ΔΕ	1 ^ο δεκαπενθήμερο Φεβρουαρίου	Έναρξη προθεσμίας υποβολής αιτήσεων για υποψηφιότητα ανάληψης θέματος Δ.Δ., στη Γ.Σ.-Ε.Σ. του Τμήματος
ΠΑ	εντός 12 ημερών	Λήξη προθεσμίας υποβολής των παραπάνω αιτήσεων
ΔΕ	εντός 2 εβδομάδων από προηγούμενη λήξη	Ορισμός θέματος από Γ.Σ.-Ε.Σ.
		γ) Τρίτο τετράμηνο (Ιουν. - Σεπτ)

⁽¹⁾ Για τα Δ.Π.Μ.Σ., ως αρμόδιο Τμήμα θεωρείται το συντονίζον.

ΔΕ	1 ^ο δεκαήμερο Ιουνίου	Έναρξη προθεσμίας υποβολής αιτήσεων για υποψηφιότητα ανάληψης θέματος Δ.Δ., στη Γ.Σ.-Ε.Σ. του Τμήματος
ΠΑ	εντός 12 ημερών	Λήξη προθεσμίας υποβολής των παραπάνω αιτήσεων
ΠΑ	μέχρι τέλος Ιουνίου	Ορισμός θέματος από Γ.Σ.-Ε.Σ.
Διαδικασία επιλογής Υ.Δ. στα Μ.Π.Μ.Σ. και Μ.Φ. στα Δ.Π.Μ.Σ.		
ΠΑ	μέχρι και 3 ^η εβδομάδα Μαΐου	Τελευταία προθεσμία δημοσίευσης στον ημερήσιο τύπο των προσκλήσεων για υποβολή υποψηφιοτήτων
ΠΑ	μέχρι και 3 ^η εβδομάδα Ιουνίου	Τελευταία προθεσμία υποβολής αιτήσεων από τους ενδιαφερόμενους
ΠΑ	μέχρι και 3 ^η εβδομάδα Ιουλίου	Τελευταία προθεσμία έκδοσης αποτελεσμάτων από τις Γραμματείες των (συντονιζόντων για τα Δ.Π.Μ.Σ.) Τμημάτων

η) Αργίες και διακοπές

Ισχύουν όσα αναφέρονται στην παρ. 3.5.στ του άρθρου 6 για τις Προπτυχιακές Σπουδές.

4.5. Παρακολούθηση - Εξέταση - Βαθμολογία Μαθημάτων

α) Η παρακολούθηση των μαθημάτων και η συμμετοχή στις συναφείς εκπαιδευτικές δραστηριότητες και εργασίες είναι υποχρεωτική. Σε περίπτωση που συντρέχουν εξαιρετικά σοβαροί και τεκμηριωμένοι λόγοι αδυναμίας παρουσίας του Υ.Δ. ή του Μ.Φ., η Γ.Σ.Ε.Σ. ή η Ε.Δ.Ε. μπορούν να δικαιολογήσουν ορισμένες απουσίες, ο μέγιστος αριθμός των οποίων δεν μπορεί να υπερβεί το 1/4 των διαλέξεων. Ο Υ.Δ. ή Μ.Φ. έχει το δικαίωμα να επαναλάβει το μάθημα (ή άλλο αντίστοιχο που του ορίζει η Γ.Σ.Ε.Σ. ή η Ε.Δ.Ε.) στην επόμενη και τελευταία διδακτική περίοδο.

β) Η βαθμολογία στα μαθήματα γίνεται στην κλίμακα 0-10, χωρίς κλασματικό μέρος, με βάση επιτυχίας και ελάχιστο το 5. Ο βαθμός του μαθήματος προκύπτει υποχρεωτικά όχι μόνο από την τελική εξέταση αλλά και από τις ασκήσεις, τα θέματα και τις λοιπές εργασίες που διεξάγονται κατά τη διάρκεια του μαθήματος, με σχετική βαρύτητα που καθορίζεται σε κάθε μάθημα από τον αρμόδιο διδάσκοντα και δεν μπορεί να υπολείπεται του 30% του συνολικού βαθμού του μαθήματος. Διευκρινίζεται παράλληλα ότι μόνο η βαθμολογία της Μεταπτυχιακής Εργασίας, που δίνεται από τους επιμέρους εξεταστές και ως μέσος όρος, μπορεί να περιλαμβάνει μισή κλασματική μονάδα.

γ) Η τελική εξέταση διεξάγεται την εβδομάδα που έπεται του τέλους διδασκαλίας του τετραμήνου. Η Γ.Σ.Ε.Σ. ή η Ε.Δ.Ε. μπορούν με τεκμηριωμένη απόφασή τους να αποδεχθούν έκτακτη επιπλέον εξέταση στο 1/4 των μαθημάτων, κατά μέγιστο, ανά διδακτικό τετράμηνο, εφόσον δεν μπόρεσε να εξεταστεί ο Υ.Δ. ή Μ.Φ. για λόγους ανώτερης βίας.

δ) Τα αποτελέσματα εκδίδονται από τους διδάσκοντες εντός μιας εβδομάδας από τη διεξαγωγή της τελικής εξέτασης.

ε) Οι αποτυχόντες σε μαθήματα μπορούν να επανεγγραφούν τον επόμενο χρόνο στα ίδια (ή και διαφορετικά αν πρόκειται για επιλογής) μαθήματα. Στις περιπτώσεις διαπανεπιστημιακών Π.Μ.Σ., σύμφωνα και με την παρ. 3.4., και εφόσον δεν είναι χρονικά δυνατή η επανεγγραφή, επιτρέπεται κατ' εξαίρεση μια και μόνον πρόσθετη εξεταστική περίοδος, προσδιοριζόμενη σε κατάλληλο χρόνο από την Ε.Δ.Ε..

στ) Αν Υ.Δ. ή Μ.Φ. έχει παρακολουθήσει μαθήματα άλλου αναγνωρισμένου μεταπτυχιακού κύκλου σπουδών και έχει εξεταστεί επιτυχώς σε αυτά, μπορεί να απαλλαγεί από αντίστοιχα μαθήματα του Μ.Π.Μ.Σ. ή Δ.Π.Μ.Σ. μετά από αίτησή του, εισήγηση των αντίστοιχων διδασκόντων και απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε.

4.6. Μεταπτυχιακή εργασία - Απονομή και βαθμός Μ.Δ.Ε. (για τα Δ.Π.Μ.Σ.)

α) Η ανάληψη μεταπτυχιακής εργασίας μπορεί να γίνει μετά το τέλος του 2ου τετραμήνου του πρώτου έτους σπουδών, με την προϋπόθεση ότι ο Μ.Φ. έχει ως τότε εξεταστεί επιτυχώς τουλάχιστον στα μισά από τα μεταπτυχιακά μαθήματα του Δ.Π.Μ.Σ..

β) Η εξέταση και βαθμολόγηση της μεταπτυχιακής εργασίας γίνεται μετά την επιτυχή ολοκλήρωση όλων των μαθημάτων, από τριμελή επιτροπή που περιλαμβάνει τον επιβλέποντα και ορίζεται από την Ε.Δ.Ε. η οποία και θεσπίζει ενιαία κριτήρια αξιολόγησης, κατ' αναλογία των κριτηρίων της παραγράφου 3.4.γ του άρθρου 6 του παρόντος. Βαθμός προαγωγής: 5,5.

γ) Το κείμενο της μεταπτυχιακής εργασίας συνίσταται με επεξεργασία κειμένου σε λογότυπο της έγκρισης της Ε.Δ.Ε., υποβάλλεται σε 5 τουλάχιστον αντίτυπα και περιλαμβάνει οπωσδήποτε σύνοψη 1.200 έως 2.000 λέξεων, πίνακα περιεχομένων, βιβλιογραφικές αναφορές και περίληψη 300 έως 500 λέξεων στην ελληνική και μια τουλάχιστον ξένη γλώσσα (κατά προτίμηση αγγλική).

δ) Αν η μεταπτυχιακή εργασία δεν ολοκληρωθεί επιτυχώς εντός του 3ου τετραμήνου, μπορεί να συνεχιστεί κατά το επόμενο έτος.

ε) Η μέγιστη διάρκεια φοίτησης για το Μ.Δ.Ε. είναι 2 χρόνια, υπολογιζόμενη από την κανονική εγγραφή στο Δ.Π.Μ.Σ. (δηλαδή χωρίς την παρακολούθηση των - μη παράλληλων - προσπειτούμενων).

στ) Σε κάθε περίπτωση για την απονομή του Μ.Δ.Ε. απαιτείται ο προαγωγικός βαθμός στα μεταπτυχιακά μαθήματα και στη μεταπτυχιακή εργασία. Αν τούτο δεν επιτευχθεί εντός της διετίας, ο Μ.Φ. παίρνει απλό πιστοποιητικό παρακολούθησης των συγκεκριμένων μαθημάτων και αποχωρεί. Κατ' εξαίρεση, αν κάποιος Μ.Φ. έχει βαθμό 4 σε ένα μόνο από τα μαθήματα και ο μέσος όρος των λοιπών μαθημάτων είναι υψηλός, πάνω από όριο οριζόμενο από την Ε.Δ.Ε., η Ε.Δ.Ε. μπορεί να αποφασίσει την απονομή του Μ.Δ.Ε., μετά από έγκριση των Γ.Σ.Ε.Σ. και ανακοίνωση στη Σύγκλητο.

ζ) Μια φορά το χρόνο και συγκεκριμένα τον Οκτώβριο καταρτίζεται, από τη Γραμματεία του Τμήματος των Υ.Δ. ή του συντονίζοντος Τμήματος για τους Μ.Φ., πίνακας αποφοιτούντων που περιλαμβάνει όσους ολοκλήρωσαν επιτυχώς κατά το λήξαν ακαδημαϊκό έτος τις υποχρεώσεις μαθημάτων για Μ.Π.Μ.Σ. ή τις συνολικές υποχρεώσεις του Δ.Π.Μ.Σ. για το Μ.Δ.Ε., στους οποίους και απονέμεται σε ειδική τελετή ο σχετικός τίτλος σπουδών.

η) Ο γενικός βαθμός του Μ.Δ.Ε. προκύπτει ως ο σταθμισμένος μέσος όρος των βαθμών των μεταπτυχιακών μαθημάτων και της μεταπτυχιακής εργασίας, όπου η τελευταία θεωρείται ότι αντιστοιχεί σε διδακτικές μονάδες, ενός τετραμήνου μαθημάτων, π.χ. για 8 μεταπτυχιακά μαθήματα: Βαθμός Μ.Δ.Ε. = (Άθροισμα βαθμών 8 μεταπτυχιακών μαθημάτων + τετραπλάσιο βαθμού μεταπτυχιακής εργασίας): 12

4.7. Η Διδακτορική Διατριβή (Δ.Δ.)

α) Για την απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος του Ε.Μ.Π. απαιτείται κατ' αρχάς η αίτηση για θέση υποψήφιου διδάκτορα (Υ.Δ.) σε ένα από τα Τμήματά του, η αποδοχή της από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος, με ή χωρίς προϋποθέσεις (π.χ. ενδεχόμενη παρακολούθηση επιπλέον μεταπτυχιακών μαθημάτων) και η εκπόνηση της διδακτορικής διατριβής. Στα οργανωμένα Μ.Π.Μ.Σ., η όλη διαδικασία, οι προϋποθέσεις, τα κριτήρια επιλογής, κ.λπ. αναλύονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

β) Οι Μ.Φ. των Δ.Π.Μ.Σ., μετά την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. ή την επιτυχή ολοκλήρωση όλων των μεταπτυχιακών μαθημάτων, μπορούν να υποβάλουν σχετική αίτηση για θέση Υ.Δ. στην Ε.Δ.Ε. προσδιορίζοντας και το Τμήμα επιλογής τους. Ακολουθεί εισήγηση της Ε.Δ.Ε. στο Τμήμα για την επιλογή Υ.Δ.. Εφόσον γίνει δεκτή, ακολουθεί ο ορισμός Σ.Ε., επιλογή θέματος Δ.Δ., έγκριση από αντίστοιχο Τομέα και τη Γ.Σ.Ε.Σ., έναρξη εκπόνησης της Δ.Δ..

γ) Για κάθε Υ.Δ. η Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος ορίζει τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή από μέλη Δ.Ε.Π., ένα από τα οποία ορίζεται ως Επιβλέπων και ανήκει στην βαθμίδα του Καθηγητή, Αναπληρωτή Καθηγητή ή Επίκουρου Καθηγητή του Τμήματος. Από τα άλλα δύο μέλη το ένα μπορεί να είναι Λέκτορας του οικείου Τμήματος, εφόσον είναι μόνιμος ή έχει συμπληρώσει τουλάχιστον τριετή θητεία, ή ερευνητής αναγνωρισμένου Ερευνητικού Κέντρου ή Ιδρύματος κατά τα προβλεπόμενα στην παρ. 3α του άρθρου 12 του Ν.2083/92

δ) Η Γ.Σ. Τομέα ή η Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος μπορούν να συστήσουν την μη υπέρβαση άνω ορίου αριθμού Δ.Δ. που επιβλέπονται ταυτόχρονα από μέλος Δ.Ε.Π., μετά από, κατά περίπτωση, αιτιολογημένη αρμόδια εισήγηση, (π.χ. έξι (6) Δ.Δ.).

ε) Το θέμα της διατριβής ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ., μετά από εισήγηση της Σ.Ε. σε συνεργασία με τον Υ.Δ., και κοινοποιείται στον Τομέα. Κατά τη διαδικασία ορισμού του θέματος συνιστάται ο Υ.Δ. να υποβάλλει στη Σ.Ε. πρόταση, η οποία να περιλαμβάνει και τα παρακάτω:

i. Σύντομη ανασκόπηση της πιο πρόσφατης βιβλιογραφίας, από την οποία να αναδεικνύεται η ανάγκη πρόσθετης έρευνας στην προτεινόμενη θεματική περιοχή.

ii. Τη στενότερη επιστημονική περιοχή στην οποία θα στοχεύει η διατριβή και το θέμα της.

iii. Τις μεθόδους ανάλυσης, έρευνας που κατ' αρχάς κρίνονται δόκιμες και επαρκείς.

iv. Χρονοδιάγραμμα εργασίας.

στ) Η συνολική διάρκεια από την εγγραφή του Υ.Δ. μέχρι και την εκπόνηση, συγγραφή και χορήγηση του Διδακτορικού Διπλώματος δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τρία πλήρη ακαδημαϊκά έτη (έξι ακαδημαϊκά εξάμηνα), εκ των οποίων δύο τουλάχιστον έτη διατίθενται υποχρεωτικά για την κυρίως Δ.Δ. μετά την επιτυχή παρακολούθηση των μαθημάτων του Μ.Π.Μ.Σ. ή μετά τη λήψη του Μ.Δ.Ε. για τις Δ.Π.Μ.Σ..

ζ) Μετά την ανάθεση της Δ.Δ. και τον καθορισμό του θέματος, ο Υ.Δ. έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιεί, σε συνεννόηση με τον επιβλέποντα, την υλικοτεχνική υποδομή του Τομέα, στα όρια των υφισταμένων δυνατοτήτων και κανόνων που έχει καθιερώσει ο Τομέας και η πρακτική.

η) Η Σ.Ε. κάθε Υ.Δ. με πρωτοβουλία και ευθύνη του επιβλέποντα συνεδριάζει με συμμετοχή του Υ.Δ., που υποβάλλει έγκαιρα και σχετικό υπόμνημα, τουλάχιστον μία φορά ανά εξάμηνο, με σκοπό την ενημέρωσή της, τον έλεγχο και το συντονισμό της εργασίας. Στηριζόμενη στις παραπάνω συνεδριάσεις, η Σ.Ε. υποβάλλει σχετική έκθεση προόδου στη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος και κοινοποίηση στον Τομέα, στο τέλος κάθε έτους, και τελική έκθεση, με σαφή τεκμηρίωση των πρωτότυπων σημείων που παράγουν την επιστήμη, μετά την υποβολή του τελικού κειμένου της Δ.Δ. από τον Υ.Δ..

θ) Η τελική κρίση της διατριβής γίνεται από επιταμική Εξεταστική Επιτροπή, η οποία απαρτίζεται από τα τρία μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής (εφόσον είναι όλα μέλη Δ.Ε.Π.) και άλλα μέλη Δ.Ε.Π. που έχουν συγγενή προς το αντικείμενο της διατριβής επιστημονική ειδικότητα και μπορούν κάποια από αυτά να ανήκουν σε άλλο Τμήμα του Ε.Μ.Π. ή σε άλλο Α.Ε.Ι.. Τουλάχιστον τρία από τα μέλη της επιτροπής ανήκουν στη βαθμίδα του Καθηγητή. Η συγκρότηση της εξεταστικής επιτροπής γίνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος, μετά από πρόταση της Συμβουλευτικής Επιτροπής. Προϋπόθεση για την υποβολή της έκθεσης της εξεταστικής επιτροπής αποτελεί η αποδοχή μίας τουλάχιστον δημοσίευσης από τη διατριβή, σε έγκριτο διεθνές επιστημονικό περιοδικό με κριτές.

ι) Η προφορική ανάπτυξη και υποστήριξη της διατριβής από τον υποψήφιο γίνεται δημόσια, ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής. Ο επιβλέπων τη διατριβή είναι υπεύθυνος για την έγκαιρη γνωστοποίηση στον Τομέα και το Τμήμα του τόπου και χρόνου υποστήριξης της διατριβής.

ια) Μετά την έγκριση της Διδακτορικής Διατριβής και την κατάθεση επτά (7) αντιγράφων και εβδομήντα (70) περιλήψεων (στα Ελληνικά και Αγγλικά) στη Γραμματεία του Τμήματος, όπου τηρείται αρχείο Διδακτορικών Διατριβών, κατατίθενται με ευθύνη του επιβλέποντα και ανά δύο αντίγραφα στην Κεντρική Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος και στη βιβλιοθήκη του Τομέα, τα οποία μπορεί κάθε ενδιαφερόμενος να δανειστεί.

ιβ) Ο Πρόεδρος του Τμήματος υποχρεούται εντός μηνός από την έγκριση της Δ.Δ. να συγκαλέσει σε ειδική συνεδρίαση τη Γ.Σ.Ε.Σ., παρουσία μέλους των Πρυτανικών Αρχών και άλλων προσκεκλημένων, για την αναγόρευση και ορκωμοσία του νέου Διδάκτορα του Ιδρύματος.

4.8. Ο Σύμβουλος των Μεταπτυχιακών Σπουδών

α) Ταυτόχρονα ή αμέσως μετά την επιλογή των υποψηφίων, η Γ.Σ.Ε.Σ. ή η Ε.Δ.Ε. ορίζει για κάθε Υ.Δ. ή Μ.Φ. ένα Σύμβουλο, ανάλογα με την ειδικότερη γνωστική περιοχή στην οποία εντάσσεται ο Υ.Δ. ή ο Μ.Φ.

β) Κατά τη διάρκεια των σπουδών για τη Δ.Δ. ή το Μ.Δ.Ε. ο σύμβουλος συνεργάζεται και κατευθύνει τον Υ.Δ. ή τον Μ.Φ. στην επιλογή των καταλληλότερων μαθημάτων - εκτός των υποχρεωτικών - σύμφωνα με τα ενδιαφέροντα και τους στόχους του και προσυπογράφει τον πίνακα μαθημάτων στα οποία εγγράφεται ο Υ.Δ. ή ο Μ.Φ. στην αρχή του κάθε τετραμήνου. Επίσης παρακολουθεί την εν γένει πορεία του Υ.Δ. ή του Μ.Φ. στο Μ.Π.Μ.Σ. ή το Δ.Π.Μ.Σ., συμπεριλαμβανομένης της κάλυψης των προαπαιτήσεων όπου χρειάζεται, και εισηγείται προς την Γ.Σ.Ε.Σ. ή την Ε.Δ.Ε. σχετικά με τη συνέχιση των σπουδών του υποψηφίου για διδακτορικό.

γ) Ο σύμβουλος δεν ταυτίζεται κατ' ανάγκη με τον επιβλέποντα της μεταπτυχιακής εργασίας ή της Δ.Δ.. Ως σύμβουλοι μπορούν να οριστούν κατ' αρχάς όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. που διδάσκουν στο Μ.Π.Μ.Σ. ή το Δ.Π.Μ.Σ..

δ) Για τους εν ενεργεία υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος ή των συνεργαζόμενων Τμημάτων, που εντάσσονται στο Μ.Π.Μ.Σ. ή το Δ.Π.Μ.Σ. μετά από αίτησή τους, σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του προγράμματος ορίζεται ως σύμβουλος ο ήδη επιβλέπων της διδακτορικής διατριβής τους.

4.9. Τύπος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.), Διατμηματικού Ε.Μ.Π. ή Διαπανεπιστημιακού

α) Καθιερώνονται οι συνημμένοι στην παρούσα παράγραφο τύποι Μ.Δ.Ε., Διατμηματικού Ε.Μ.Π. ή Διαπανεπιστημιακού με συντονίζον Α.Ε.Ι. το Ε.Μ.Π.

β) Με ευθύνη του Διευθυντή της Ε.Δ.Ε. και διοικητική φροντίδα του συντονίζοντος Τμήματος εκδίδονται έγκαιρα τα Μ.Δ.Ε., με την ηλεκτρονική υποστήριξη της Διεύθυνσης Πληροφορικής του Ε.Μ.Π.

γ) Το Μ.Δ.Ε. συνοδεύεται από πιστοποιητικό στο οποίο αναγράφονται όλα τα μαθήματα του Δ.Π.Μ.Σ. (με την αντίστοιχη βαθμολογία). Στο τέλος του πιστοποιητικού τονίζεται ιδιαίτερα το θέμα και ο βαθμός της Μεταπτυχιακής Εργασίας.

δ) Το Μ.Δ.Ε. και το Πιστοποιητικό χορηγούνται στην Ελληνική γλώσσα και σε μετάφραση στην Αγγλική γλώσσα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

ΜΕ ΠΡΟΤΑΣΗ

ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ - ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

(π.χ.) "Υπολογιστική Μηχανική"

ΜΕ ΣΥΝΤΟΝΙΖΟΝ ΤΟ ΤΜΗΜΑ (π.χ.) ΤΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΑ ΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ(π.χ.) ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ, ΝΑΥΠΗΓΩΝ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ,
ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΟΥ Ε.Μ.Π.
ΑΠΟΝΕΜΕΙ

Στον/ην .....

ο οποίος τον (μήνα, έτος) εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις του

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ - ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ
ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ: (π.χ.) «ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ»ΣΤΗΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ⁽¹⁾: .....

ΜΕ ΒΑΘΜΟ "....."

Αθήνα, ...

Ο Διευθυντής του Προγράμματος

Ο Γραμματέας του συντονίζοντος Τμήματος

Ο Πρύτανης

⁽¹⁾ Αναφέρεται κατά την κρίση της Ε.Δ.Ε.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
 ΤΟ (π.χ.) ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
 ΚΑΙ ΤΟ (π.χ.) ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΜΕ ΠΡΟΤΑΣΗ
 ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
 ΤΟΥ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ-ΔΙΑΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

(π.χ.) «ΤΕΧΝΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ»

ΜΕ ΣΥΝΤΟΝΙΖΟΝ ΤΟ ΤΜΗΜΑ (π.χ.) ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ, Ε.Μ.Π.
 ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΑ ΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ (π.χ.) ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ, Ε.Κ.Π.Α. ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ
 ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, Π.Π.

ΑΠΟΝΕΜΕΙ

Στον/ην .....
 ο οποίος τον (μήνας, έτος) εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις του

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ-ΔΙΑΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ
 ΠΕΡΙΟΧΗ:

(π.χ.) «ΤΕΧΝΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ»

ΣΤΗΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ⁽¹⁾ : .....

ΜΕ ΒΑΘΜΟ «.....»

Αθήνα .....

Ο Διευθυντής του Προγράμματος   Ο Γραμματέας του συντονίζοντος Τμήματος   Οι Πρυτάνεις

του Ε.Μ.Π, του ΕΚΠΑ,   του ΠΠ

⁽¹⁾ Αναφέρεται κατά την κρίση της Ε.Δ.Ε.